

Erica Schaper

voorzitter raad van bestuur Frisius MC

DE ZOEKTOCHT TUSSEN REGIONALE SAMENWERKING **EN** **CENTRALE STURING**

Hebben we meer regiosturing nodig om de integrale transformatie in de zorgketen te bewerkstelligen? Moeten we het concept 'ziekenhuis' opnieuw definiëren? Hoe voeren we het gesprek met de samenleving over de toenemende zorgvraag en de krapte op de arbeidsmarkt, wat kan de burger wel en niet verwachten van de zorg in de toekomst? Deze vragen stelden we onszelf in Parijs en lieten ons inspireren met wat we aantreffen in Frankrijk en in het gesprek tussen zorgbestuurders onderling.

*"We zijn allemaal
autonome instellingen
die eigen keuzes maken
met een zelfgekozen
horizon in gedachten."*

“Met een groep enthousiaste huisartsen, ziekenhuis dokters en apothekers was men gewoon gaan bouwen, zonder zich al te veel aan te trekken van allerlei systemen en regels.”

Toekomstbestendige zorg

De achtergrond van het Franse zorglandschap was een interessante setting. Vaak verzuchten we in Nederland dat er gebrek aan sturing is op de zorginfrastructuur. We zijn allemaal autonome instellingen die eigen keuzes maken met een zelfgekozen horizon in gedachten. Hoe maken we dan de zorg toekomstbestendig voor de volgende generaties, hoe komen we dan tot disruptieve aanpassingen in de structuur en in de ketens? In een regio als Friesland is dat geen denkbeeldig probleem voor de ziekenhuiszorg.

In Parijs leerden we onder andere wat er gebeurt als de sturing centraal is en er ook een transformatie in de zorg noodzakelijk is, mede door grote financiële vraagstukken. Dan lijken de oplossingen niet gezocht te worden in de keten of in de zorginfrastructuur omdat dat een teer politiek compromis is waar niemand aan wil tornen. Toch troffen we ten minste twee interessante regionale organisaties die in de sturing van zorginhoud en -kwaliteit van betekenis waren.

Agence Regionale de Santé (ARS) Île-de-France

Deze regionale organisatie leek in het verkokerde Franse landschap een opvallende integrale rol te spelen op thema's als kwaliteit van zorg en preventie. Door regulering, financiering en kwaliteitscontrole enerzijds en grote programma's op het gebied van mentale en fysieke gezondheid en preventie anderzijds spelen zij een belangrijke coördinerende rol in het realiseren van volksgezondheid. Het takenpakket van ARS is bewonderenswaardig breed. Zo was een van hun grootste successen van de afgelopen periode het verbeteren van de waterkwaliteit van de Seine ten behoeve van de Olympische Spelen. Moeilijk te duiden was hoe hun sturing zich verhoudt tot de autonome instellingen zoals ziekenhuizen die voor hun financiering deels afhankelijk zijn van ARS en deels van een zorgverzekeraar. Maar ze pakken de handschoenen op om gezondheidsverschillen te verkleinen en het zorgaanbod te plannen op basis van specifieke lokale behoeften.

Rayon du Mayenne; regioplatform voor informatie-uitwisseling

Tijdens het laatste bezoek in een buitenwijk van Parijs troffen we een mooi voorbeeld van een regioplatform in de regio Mayenne, met 330.000 inwoners en 7 (!) ziekenhuizen. Het interessante aan dit voorbeeld was vooral de aanpak. Met een groep enthousiaste huisartsen, ziekenhuis dokters en apothekers was men gewoon gaan bouwen, zonder zich al te veel aan te trekken van allerlei systemen en regels. Dat kwam later wel en daardoor ging de implementatie gelijk wat langzamer. Maar de energie van de initiatiefnemers heeft gezorgd voor een heel mooi dataplatform, dat veel wordt gebruikt.

Twee inspirerende voorbeelden van hoe er in een zeer centraal ingericht zorgsysteem toch een mate van regionale sturing is georganiseerd, formeel of informeel. En het aller-mooiste gesprek? Dat was met twee dokters over cultuur in ziekenhuizen en hoe we jonge dokters beter kunnen begeleiden en behouden, en over omgaan met diversiteit en inclusie en wat we onze kinderen daarin meegeven. ◦

